

Tekenen in de Tijd 81

7-13 februari 2021

Hardop roepen dat het zo echt niet langer gaat: het kan erg helpen om de lastige momenten van de coronatijd door te komen. Daarvoor is geloof nodig dat je gehoord wordt. Wij geloven dat God hoort, maar wat dat betekent, kunnen wij volgens Erik Borgman alleen leren door elkaar te horen.

Velen vinden de Bijbel daarom lastig, omdat het niet klopt met het beeld dat zij hebben van een heilige tekst. Voor mij is het juist een reden om van dat boek, dat eigenlijk een hele en nogal gevarieerde bibliotheek is, te houden. Alle emoties komen erin terug en naar het schijnt ongecensureerd.

Neem nu de volgende verzuchting van Job: 'Zoals een slaaf verlangt naar schaduw, en zoals een dagloner uitziet naar zijn loon, zo ken ik vruchteloze maanden, en nachten vol getob zijn mij toebedeeld' (Job 7,2). Altijd wat anders, maar zelden iets goeds, zei mijn grootmoeder al, en wie herkent het niet op sommige, of misschien zelfs wel veel momenten in zijn of haar leven? Job kan zijn klacht niet voor zich houden en is dat ook niet van plan: 'Ik kan mijn mond niet houden, ik zal mijn verdriet uitspreken, mijn ergernis uitschreeuwen' (vers 11). Ik denk dat wanneer mensen wisten dat zij een God hebben tegen wie zij konden roepen en klagen, die ze konden aanroepen en aanklagen, dat dit de volksgezondheid zeer ten goede zou komen. Want het *is* ook om gek van te worden: weken zit je met je kinderen thuis en moet je ze proberen aan het werk te houden, en als dan de scholen eindelijk weer opengaan, ligt er sneeuw en komt er ijs. IJsvrij: wat ooit het toppunt van leuk was, klinkt bijna als een straf. In ieder geval voor de ouders. 'Zit Jij me nou te pesten, vraagt Job, of denk je dat ik een gevaar ben dat in bedwang moet worden gehouden? 'Ben ik soms een zee of een zeemonster, dat U mij bewaakt?' (vers 12). Kun Jij me nou niet eens even met rust laten?; 'Kijkt u nou nooit eens een andere kant op?' (vers 19), Ik stel echt niks voor hoor, als sterfelijk mensje ben ik jouw aandacht niet waard. Zegt Job.

Maar Job vraagt tegelijkertijd natuurlijk juist aandacht. Voor zijn geklaag: 'Ach, werden mijn woorden maar opgetekend, ergens in vastgelegd', zegt hij (Job 19,23). Hij wil ze met een ijzeren stift in rotssteen drijven, met lood gevuld, tot blijvende getuigenis, want hij gelooft niet dat God een pestkop is die hem voor zijn lol in de ellende stort. 'Ik weet, ik ben er zeker van: mijn vrijkoper leeft' zegt hij, 'ten slotte zal Hij deze wereld binnentreden en al ben ik nog zo geschonden, ik zal God zien vanuit dit lichaam' (vers 24-25). Zoals je tegen je partner kunt roepen 'Jij ook altijd met je ...' omdat je haar of hem voldoende vertrouwt om je niet in te houden, zo doet Job dat tegen God. In het geloof dat hij gehoord wordt en dat maakt alle verschil van de wereld.

De Amerikaanse onderwijsspecialist Parker Palmer heeft zelf ervaring met depressiviteit. Dat bracht hem ertoe te schrijven:

De menselijke ziel wil niet worden geadviseerd, gerepareerd of gered. Hij wil eenvoudigweg een getuige – te worden gezien, gehoord en vergezeld precies zoals hij is. Als we deze diepe buiging maken voor de ziel van iemand die lijdt, dan versterkt ons respect de hulpbronnen van de ziel om zichzelf te genezen, de enige hulpbronnen die degene die lijdt helpt om erdoorheen te komen.

Job roept om een getuige: zie mij, gvd! Hij roept het naar de hemel en hij gelooft – neen: hij weet, hij is er zeker van! – dat het helpt. Ik geloof dat ook, maar ik denk ook – neen: ik weet en ben er zeker van – dat dit makkelijker te geloven valt als je het naar anderen kunt roepen en anderen laten merken dat ze het horen en bereid zijn getuige te zijn, zoals Palmer het noemt: jou zien, horen en vergezellen, al is het maar even. Zo een diepe buiging makend voor de ziel die lijdt.

Het is vanuit deze overtuiging dat wij in het Huis van Dominicus een oud idee weer hebben opgenomen: iets te doen met en voor mensen die last hebben van *burn-out*, chronische gespannenheid en het voortdurende gevoel overvraagd te worden. Er wordt gebouwd aan een website die wij voorlopig een 'ruimte van hoop' hebben genoemd. Het is een plaats waar mensen hun verhaal kwijt kunnen, verhalen van lotgenoten kunnen vinden, maar ook verhalen van mensen die ergens anders staan dan zij. Die stappen gemaakt hebben die hebben geholpen, die hun leven op een ander spoor hebben gezet of het juist hebben leren accepteren voor wat het is: hun leven, met alle rafels en onvolkomenheden die erbij horen. Verhalen van mensen die hebben geleerd met een milde blik naar zichzelf te kijken en daarmee, bewust of onbewust, de blik hebben verinnerlijkt waarmee God naar hen kijkt. Kortom, een plaats waar mensen kunnen ontdekken dat ze niet alleen zijn met wat zo vaak voelt als hun hoogstpersoonlijke ellende en hun individuele moeilijkheden.

Ik verkondig het evangelie om er ook zelf deel aan te krijgen, schrijft de apostel Paulus (1 Korinte 9,23). Dit is het fundament van dominicaanse spiritualiteit waarop het Huis van Dominicus is gebouwd. Door voor elkaar het evangelie te verwoorden en te belichamen, komt het naar onszelf toe als goede boodschap van een geheel leven. We krijgen hoop door een ruimte van hoop te creëren waar nu eens de een de ander, dan weer de ander de een moed inspreekt, overeind helpt, goede raad geeft. Waarin mensen een eindje samen oplopen.

Over een maand willen we de lucht in met 'een ruimte van hoop'. Houd onze website in de gaten.

Erik Borgman, lekendominicaan
voorzitter van de programmaraad van het Huis van Dominicus